

NORDISKE STUDIER I LEKSIKOGRAFI

Titel: Ny europæisk masteruddannelse i leksikografi

Forfatter: Sven Tarp

Kilde: Nordiske Studier i Leksikografi 6, 2003, s. 357-365
Rapport fra Konference om leksikografi i Norden, Tórshavn 21.-25. august 2001

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nsil/issue/archive>

© Nordisk forening for leksikografi

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre Nordiske studier i leksikografi (1-5) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Ny europæisk masteruddannelse i leksikografi

Tre europæiske universiteter er gået sammen om at udbyde en fælles europæisk mastergrad i leksikografi fra og med år 2003. De pågældende universiteter er Center for Leksikografi på Handelshøjskolen i Århus, som har 15 års erfaring med teoretisk og praktisk leksikografisk arbejde, herunder undervisning, specialer og indtil nu syv Ph.D.-projekter i leksikografi; Institut for Anvendt Lingvistik (IULA) på Pompeu Fabra Universitetet i Barcelona, som ligeledes har en stor teoretisk produktion bag sig med mange års erfaring i praktisk ordbogsarbejde og undervisning i leksikografi og terminologi (også på Ph.D.-niveau); og endelig Universitetet i Liverpool, som er den af de tre partnere, der har profileret sig mindst inden for leksikografi, men som til gengæld har stor erfaring i korpusarbejde.

Det er et spændende projekt, som integrerer helt nye undervisningsformer, og som delvist foregår i et virtuelt univers. Men er der brug for sådan en grad? Er det ikke gået godt nok hidtil? Har vi ikke alle kunnet klare os med vores forskellige uddannelser, først og fremmest inden for lingvistik? De to første dage af denne konference giver efter min mening de bedste argumenter for, at en egentlig uddannelse i leksikografi i høj grad er påkrævet.

Leksikografi er en selvstændig disciplin

I går, på førstedagen af denne konference, holdt Henning Bergenholtz et foredrag med titlen »Leksikografi er ikke en del af lingvistikken«. Dette synspunkt er – på trods af at det ikke er nyt – stadig kontroversielt i vore kredse. Men det er samtidig en vigtig problematik, som så at sige bestemmer grundlaget for hele vores disciplin. Om man betragter leksikografien som en selvstændig disciplin eller som en del af lingvistikken, har store konsekvenser for udviklingen af den leksikografiske teori og dermed også for praksis. Det er derfor mildest talt underligt, at Henning Bergenholtz' oplæg ikke gav anledning til nogen diskussion. Man bør med rette spørge sig selv hvorfor. For mig vidner det i hvert fald om en bedrøvelig mangel på interesse for leksikografisk teori, en form for strudsepolitik og væren-sig-selv-nok, når man giver sig af med praktisk ordbogsarbejde. Dette er utvivlsomt en af hovedårsagerne til, at leksikografisk praksis i den grad halter efter tidens krav og er så sløv til at implementere resultaterne af den leksikografiske forskning og teoriudvikling.

Når man rejser rundt på internationale leksikografiske konferencer, er det snarere reglen end undtagelsen, at man støder på et eller flere rent lingvistiske foredrag. Det kan være inden for leksikologi, semantik o.lign. Det gælder også på denne her konference. I går hørte vi således et foredrag af Lars Brink med titlen: »Hvad har leksikografer lært af semantikken? Intet!« Det bestod i en undersøgelse af forskellige bilingvale ordbøger med det formål at vurdere, om de foretog en korrekt semantisk beskrivelse og sammenligning af de pågældende sprog. Ud fra semantikens principper var foredraget givetvis af høj kvalitet. Men i leksikografisk lys var den anvendte metode mildest talt problematisk. Naturligvis kan man ud fra en semantisk analyse undersøge, om en bestemt ordbog kontrasterer ordforrådet på to sprog på en semantisk forsvarlig måde. Men hvis man ikke samtidig tager hensyn til

ordbogens konkrete funktioner, siger dette i sig selv intet om dens leksikografiske kvaliteter. For eksempel kan en kumulativ ækvivalentsleksikon – der er en semantisk dødssynd – langt hen ad vejen løse brugerens behov i en bilingval receptionsordbog. Af samme grund var nogle af Lars Brinks kritikpunkter fornuftige nok (f.eks. med hensyn til oversættelse af det danske ord »middag« til fransk), mens andre var totalt malplacerede. Det er en elementær metodologisk regel, at man ikke kan overføre en metode fra en disciplin til en anden uden at tage hensyn til de ændrede forudsætninger (Tarp 2001). Uden på nogen måde at betvivle Lars Brinks lingvistiske ekspertise må man derfor konkludere, at en ordbogskritik ud fra rent semantiske kriterier er helt til grin. Problemet er blot, at der ikke er nogen, der griner. Problemet er, at vi på vore konferencer og i vore tidsskrifter accepterer oplæg og artikler, som intet har med vort fag at gøre. Vi kunne jo forestille os den omvendte situation: Ville semantikere og leksikologer mon ikke undre sig, hvis en leksikograf dukkede op på en af deres konferencer og begyndte at forelæse om ordbogsdesign eller rammestruktur? Helt sikkert! Men hvorfor gør vi så ikke det samme? Et godt bud ville endnu engang være en manglende teoretisk interesse og bevidsthed.

Hvor nogle vil klistre leksikografien på lingvistikken som et slags appendiks til denne, er der omvendt andre, som krampagtigt forsøger at udskille terminografien fra leksikografien. I går og her til morgen hørte vi således foredrag fra to terminologer, Anne Helene Aarflot og Jógvan í Lon Jacobsen, og senere fra en leksikograf, Patrick Leroyer, som alle var ude i dette ærinde med forskellige begrundelser. De førstnævnte hentede den gamle fordom frem om, at leksikografien er deskriptiv, mens terminografien er normativ. Man kan med rette spørge, hvor de har det fra? Hvordan stemmer denne påstand overens med praksis, hvor man finder mange leksikografiske værker, som også er normative. Mens det er rigtigt, at terminologi som helhed ikke er det samme som leksikografi, så er fagordbøger – uanset om de bygger på principper, der betegnes som henholdsvis »leksikografiske« eller »terminologiske« – alle brugsgenstande, som er fremstillet for at tilfredsstille bestemte menneskelige behov. De kan derfor alle underkastes leksikografiens funktionsanalyse og må følgelig betragtes som forskellige leksikografiske varianter (Tarp 2000). I stedet for at se på disse primære og grundlæggende karakteristika, som alle ordbøger har til fælles, fremdrager de nævnte foredragsholdere underordnede og sekundære aspekter, som rigtignok er forskellige, og lægger disse forskelle til grund for en tendentiøs typologi. Vi har her endnu engang det fundamentale teoretiske problem, som Henning Bergenholtz forsøgte at rejse en diskussion om, nemlig hvad der i bund og grund kendetegner vores disciplin.

Det er imidlertid ikke kun i afgrænsningen til andre discipliner, at problemerne viser sig. Også inden for leksikografien selv giver den manglende teoretiske interesse sig talrige negative udslag. Jeg deltog sidste gang i nordisk leksikografisk konference i Oslo for ti år siden. Med et sådant tidsrum som sammenligningsgrundlag er det bestemt muligt at konstatere, at nogle af foredragene er blevet væsentligt bedre og af højere kvalitet, at de er fulgt med tiden. Men samtidig er der beklageligvis forbløffende mange indlæg, som stadig savner den nødvendige dybde og standard. For eksempel er det både her og på andre leksikografiske konferencer ikke ualmindeligt at høre foredrag, som diskuterer bestemte leksikografiske kategoriers inddragelse i ordbøger uden overhovedet at tage hensyn til funktioner. Det kunne være medtagelse af etymologiske eller kulturspecifikke angivelser i monolingvale ordbøger, hvor det dog er evident, at en sådan inddragelse afhænger af de pågældende ordbøgers specifikke funktioner. Man kan på disse konferencer ligeledes blive præsenteret for nye

ordbogsprojekter, hvor forfatterne overhovedet ikke har gjort sig tanker om brugergruppe og funktioner. Endelig kan man høre foredragsholdere henvise til aktiv-passiv-princippet, som om de sidste ti års teoriudvikling var gået ubemærket hen over deres hoveder (hvad den måske også er på grund af manglende interesse).

De negative resultater af denne teoretiske sorgløshed udebliver da heller ikke. Den er utvivlsomt en af årsagerne til den ringe kvalitet, som stadig kendetegner mange ordbøger. Men den viser sig også i den dårlige planlægning og styring af mange ordbogsprojekter, som overskrider den fastlagte tidsramme og undertiden trækker ud i det uendelige. Det er ufatteligt, at forlagene og bevillingsgiverne finder sig i dette. Ringere kvalitet og forlængede projektforsløb giver større udgifter og dårligt omdømme. Også i denne forstand bider den manglende teoretiske interesse sig selv i halen. Glædeligt er det dog, at staben bag Den Danske Ordbog ser ud til at have draget konsekvenserne af en svag opstart og i dag giver kvalificerede bud på, hvordan man i praksis kan styre komplicerede ordbogsprojekter. Det viser betydningen af at forholde sig kritisk-teoretisk til egen praksis.

I formiddags hørte mange af os et tankevækkende foredrag af Klaus Rossenbeck. Han startede med at sige, at han ville tage udgangspunkt i nogle teoretiske betragtninger over kulturbundne fagordbøger, som han fremlagde allerede for ti år siden, samtidig med at han undrede sig over, at disse kritiske overvejelser endnu ikke var slået igennem i den leksikografiske praksis, hvor nye fagordbøger gang på gang gentager de samme gamle fejl. Det er svært at sige, hvorfor dette ikke er sket. Det er en kendt sag, at omverden stadig betragter de af os, der giver os af med praktisk leksikografi, som nogle sære støvede nørder, der sidder indelukket i vores kontorer omgivet af kartotekskort. Måske er et af svarene på Rossenbecks spørgsmål, at dette stadig er delvist sandt. At mange leksikografer lukker af for den verden, som udvikler sig lige for næsen af dem, og for den nye teori, som konstant stilles til deres rådighed. Måske er vanen så indgroet, at vi bliver nødt til at væbne os med tålmodighed og afvente, at en helt ny generation bliver kørt i stilling.

Lad os sammenfatte i Henning Bergenholtz' ånd: Leksikografien er ikke en del af lingvistikken. Den er en selvstændig disciplin, videnskab eller, hvad man nu vil kalde den. Dette skyldes ikke en eller anden bestemt leksikografisk skole eller subjektiv opfattelse, men en fundamental objektiv kendsgerning, nemlig at leksikografi og lingvistik har to helt forskellige genstandsområder. Lingvistikens genstand er sproget, mens leksikografien er ordbøger. Sproget er noget iboende hos mennesket, uden hvilket mennesket slet ikke ville være menneske. Ordbøger er derimod et menneskeskabt kulturprodukt. Sprogets funktion er kommunikation, bevidst tænkning og ophobning af viden til senere brug. Ordbøgers funktion er at være problemløser: Ingen griber en ordbog, hvis det ikke er for at løse et kommunikativt problem eller udfylde et hul i sin viden. Ordbøger er med andre ord brugsgenstande, der ligesom tandpasta, sæbe og sko er fremstillet for at tilfredsstille bestemte menneskelige behov. Eller for at være mere specifik: ordbøger er brugsgenstande, som er designet til at tilfredsstille de specifikke behov, som opstår hos en given brugergruppe i en given brugersituation (Tarp 1995, 1998). Det er den praktiske leksikografis opgave at producere disse ordbøger, mens det er den teoretiske leksikografis opgave at studere dem og vejlede det praktiske ordbogsarbejde. Af alle disse grunde er det fuldstændigt rimeligt at betragte leksikografien som en selvstændig disciplin. Alt andet ville faktisk være temmelig svært at begrunde og forsvare. Og af samme årsag er det ligeledes rimeligt, at leksikografien nu får sin egen plads i de højere uddannelser. På

denne måde kan man også sikre, at den nye generation af leksikografer kommer bedre fra starten end deres forgængere.

Europæisk Master i leksikografi

Formålet med den nye masteruddannelse, som de tre europæiske universiteter er gået sammen om, er at forberede specialister i teoretisk og praktisk leksikografi, dvs. folk med et højt akademisk niveau, som ikke alene er i stand til at indgå i praktisk leksikografisk arbejde, men som fremfor alt er uddannet til at koncipere og planlægge komplicerede leksikografiske projekter og sikre professionel management og projektledelse, så der inden for de givne økonomiske og tidsmæssige rammer frembringes et tidssvarende leksikografisk produkt af høj kvalitet. Det er et ambitiøst projekt, der – som vi har set – i høj grad dækker et reelt behov i den leksikografiske virkelighed.

Planen er at opstarte en fælles europæisk uddannelse på masterniveau fra og med år 2003, i første omgang som pilotprojekt. Bagmændene bag dette projekt er realistiske. Vi er på forhånd klar over, at uddannelsen ikke bliver et tilløbsstykke som så mange andre af tidens popuddannelser, hvor ingen kender de reelle jobmuligheder. Der er ikke et uendeligt marked for nyudklækkede leksikografer. Af samme grund vil det ikke være realistisk at gennemføre en sådan uddannelse i de enkelte lande, og slet ikke i små lande som Danmark, hvor antallet af nyansatte leksikografer trods alt kan tælles på en eller to hænder. Der er derfor brug for at slå kræfterne sammen på tværs af landegrænserne. En europæisk ramme, der dækker alle lande fra Irland til Ural, anser vi for bekvem og passende til dette formål. Af samme grund bliver det obligatoriske undervisningssprog engelsk, ligesom alle centrale litteraturhenvisninger vil være til engelske tekster. Men for at skabe den størst mulige grad af fleksibilitet og rum for forskellighed, vil det dog samtidig være muligt at aflevere opgaver og kommunikere med de enkelte faglærere på de sprog, som disse behersker.

Det har ikke været nemt at skrue det foreløbige studieprogram sammen. Den uddannelsesmæssige virkelighed i de europæiske lande er meget forskelligartet. Alene betegnelsen »master« har været et problem, da den i nogle lande dækker over en efteruddannelse, mens den i andre lande er en integreret del af en højere uddannelse. Og på samme måde er den i nogle lande etårig, mens den i andre varer to år. Den planlagte uddannelse svarer til en dansk magistergrad (cand.mag.), som er en toårig overbygning på bachelorstudiet, og som på engelsk oversættes med »master«. Som betingelse for at kunne blive optaget på studiet, må de studerende følgelig have en BA eller en lignende akademisk grad. Denne grad kan dog være taget inden for et hvilket som helst fagområde, dvs. ikke kun inden for sprogvidenskab i bred forstand.

Det udarbejdede studieprogram består af fem blokke, der alle afsluttes med eksamen: et obligatorisk introduktionskursus, fire obligatoriske fag, tre tilvalgsfag, et obligatorisk efterårsseminar i tredje semester samt et afsluttende speciale, der forløber over et helt semester (se skema 1).

Kurser og fag
1. Introduktionskursus (en uge)
Obligatoriske fag
2. Empirisk basis og brug af computere i ordbogsarbejdet
3. Byggede og ordbogsstrukturer
4. Lemmaselektion og sproglige angivelser i ordbøger
5. Semantiske, pragmatiske og encyklopædiske angivelser i ordbøger
Valgfag
6. Monolingval leksikografi
7. Bilingval leksikografi
8. Ordbogsdesign
9. Computerleksikografi
10. Fagleksikografi
11. Efterårsseminar (en uge): Ordbogskoncepter, planlægning og management
12. Afsluttende speciale (individuelt eller gruppearbejde)

Skema 1: Samlet uddannelsesplan

De forskellige kursers og fags vægt i uddannelsen er beregnet ud fra det internationale ECTS-pointsystem, der kræver i alt 120 points for en toårig uddannelse på fuld tid. Med hensyn til blokken af tilvalgsfag kan den studerende her medregne max. 10 ECTS-points, som er opnået inden for ikke-leksikografiske discipliner. Den samlede fordeling af ECTS-points fremgår af skema 2:

Kurser	ECTS-points
Introduktionskursus	10
4 obligatoriske fag (4 x 10)	40
3 tilvalgsfag (3 x 10)	30
Efterårsseminar	10
Speciale	30
I alt ECTS-points	120

Skema 2: ECTS-vægtning af fag og kurser

For at gøre det lettere og billigere for de studerende – især for studerende fra en række østeuropæiske lande – at gennemføre uddannelsen er det blevet besluttet, at hovedparten af undervisningen skal foregå virtuelt, dvs. at de studerende det meste af tiden har mulighed for at opholde sig i deres hjemlande, hvis de måtte ønske det eller være nødt til det af forskellige grunde. Kun introduktionskurset og efterårsseminaret vil kræve fuld fysisk tilstedeværelse. Samtidig vil både de obligatoriske og valgfrie fag langt hen ad vejen være virtuelle, idet der for nogle af kurserne dog tilbydes en en- eller todages introduktion, som vil blive klumpet sammen i forbindelse med det obligatoriske introkursus. Alt i alt forventes det, at fysisk tilstedeværelse kun vil være påkrævet i sammenlagt fire-fem uger, fordelt over to omgange i løbet af de to år. Det skulle gøre det økonomisk muligt for studerende fra alle europæiske lande at deltage i undervisningen.

Fagbeskrivelse

Introduktionskurset er som sagt af en uges varighed. Dets formål er ifølge studieplanen »at give de studerende en generel introduktion til teoretisk og praktisk leksikografi, ordbøgernes historie og deres rolle i samfundet samt de forskellige leksikografiske skoler og traditioner«. Undervisningsformen varierer mellem forelæsninger, gruppearbejde og gruppepræsentation med efterfølgende diskussion og kritik. De i alt seks forelæsninger vil have følgende indhold:

1. Leksikografiens historie, ordbøgernes rolle i samfundet og leksikografens samfundsmæssige ansvar.
2. Forskellige leksikografiske skoler og traditioner Leksikografi som en kunst, Scerbas overvejelser, aktiv-passiv-princippet, ordbogens genuine formål og brugerorienteret leksikografi.
3. Systematisk anmeldelse af udvalgt ordbog. Præsentation af grundlæggende begreber og problemer.
4. Introduktion til begreberne »ordbogsbruger«, »leksikografisk funktion« og »ordbogstypologi«.
5. Hvad er leksikografi? Forholdet mellem teoretisk og praktisk leksikografi; leksikografiens fire søjler; forholdet mellem lingvistik og leksikografi samt forholdet mellem terminologi og leksikografi.
6. Hvad er en leksikograf? Leksikografens kundskaber og færdigheder.

Gruppearbejdet i introduktionsugen vil hovedsagelig bestå i en systematisk gennemgang og anmeldelse af en udvalgt ordbog, som de studerende fremlægger til diskussion i slutningen af kurset. Selve evalueringen vil ligeledes bestå i en ordbogsanmeldelse, som de studerende får tre uger til at færdiggøre. Erfaringen fra hidtidig undervisning i leksikografi viser, at sådanne anmeldelser, der kombinerer teori og praksis, er en af de bedste måder til at føre de studerende de første skridt ind i leksikografiens specielle univers.

Blokken af obligatoriske fag indeholder som allerede nævnt fire basisfag. I det første, »Empirisk basis og brug af computere i ordbogsarbejdet«, behandles centrale redskaber som korpora, kilder, informanter, databaser, konkordansprogrammer og leksikografiske arbejdspladser. Kurset vil starte med en praktisk del, hvor de studerende vil få mulighed for at blive fortrolige med de forskellige redskaber. Det næste fag, »Byggede og ordbogsstrukturer«, vil bestå i en grundlæggende introduktion til de leksikografiske begreber »ordbogsselement«, »byggedel« og »struktur« samt en præsentation af en helhedsmodel for et leksikografisk værk. Kurset vil også teoretisk og praktisk behandle de vigtigste leksikografiske strukturer såsom fordelingsstruktur, makrostruktur, mikrostruktur, mediostuktur, tilgangsstruktur og søgestruktur. I det tredje obligatoriske fag, »Lemmaselektion og sproglige angivelser«, vil ikke alene principperne for lemmaselektion blive gennemgået, men også kriterierne for selektion og præsentation af kollokationer, ækvivalenter og belæg samt problemer vedrørende angivelser om grammatik, fonologi osv. I det sidste af de obligatoriske fag, som behandler de »semantiske, pragmatiske og encyklopædiske angivelser i ordbøger«, vil vægten blive lagt på de praktiske og teoretiske problemer, som er forbundet med udformning af forklaringer og definitioner og andre semantiske, encyklopædiske og pragmatiske angivelser i ordbøger.

Blokken af valgfag består af i alt fem fag, hvoraf den studerende skal udvælge tre. Dog

vil den studerende som allerede nævnt have mulighed for erstatte et valgfag med et fag inden for en ikke-leksikografisk disciplin, som kan være relevant for vedkommendes specialisering, f.eks. inden for lingvistik, fremmedsprog o.lign. Det er klart, at udbuddet af valgfag med fordel kunne have været større, så de studerende kunne have bedre mulighed for at specialisere sig i forskellige retninger. Men dette er i første omgang et økonomisk spørgsmål, som til syvende og sidst ville afhænge af antallet af studerende. Som det hedder i så mange brugsvejledninger, står det også mellem linjerne i den foreløbige studieplan: »Ret til ændringer forbeholdes«.

Det obligatoriske efterårsseminar, der efter planen er placeret i studiets tredje semester, er ligesom introduktionskurset forudset til at vare en uge og vil ligeledes foregå som en kombination af forelæsninger, gruppearbejde og gruppepræsentation. Formålet med dette kursus er, ifølge studieprogrammet, »at give et detaljeret overblik over den teoretiske skolede leksikografis rolle og forskellige opgaver i praktiske ordbogsprojekter og på dette grundlag sætte de studerende i stand til at planlægge, styre og afslutte et ordbogsprojekt inden for en given tidsfrist«. Kurset vil på første dag starte med gruppearbejde, hvor de studerende skal besvare en række spørgsmål med hensyn til forberedelse og gennemførelsen af et ordbogsprojekt. Det vil ske på grundlag af den viden, som de på det tidspunkt har erhvervet gennem deres uddannelse, og ud fra specielt anvist litteratur, som forventes læst inden kurset.

Herefter vil der på andendagen være to forelæsninger. For det første en forelæsning, som systematisk gennemgår de forskellige faser af et ordbogsprojekt, og for det andet en præsentation af et eller to konkrete ordbogskoncepter med tilhørende instruktioner og arbejdsplan. Den systematiske gennemgang af et projekt har følgende overskrifter:

1. Begrebet »leksikograf«
2. Ordbogens emne
3. Brugerkarakteristik
4. Funktioner
5. Udarbejdelse af koncept
6. Nødvendige kundskaber hos medarbejderne
7. Sammensætning af medarbejderstaben
8. Arbejdsplan
9. Udkast til leksikografiske instruktioner
10. Prøveartikler
11. Endelige leksikografiske instruktioner
12. Ordbogsdisciplin
13. Revision
14. Korrektur
15. Instrukser til layout
16. Instrukser til trykning
17. Projektstyring

På efterårsseminarets tredje- og fjerdedag skal de studerende i grupper og på grundlag af en række forudsætninger, som underviseren udstikker, udarbejde et detaljeret koncept til et konkret ordbogsprojekt med tilhørende arbejdsplan og leksikografiske instruktioner. Alt

dette fremlægges så af grupperne og evalueres af underviser og censor på seminarets sidste dag.

Uddannelsens afsluttende speciale kan skrives af de studerende enkeltvis eller i grupper. Det skal som udgangspunkt altid indeholde leksikografisk teori og gerne kombineret med praksis, idet det forudses, at specialet kan gennemføres helt eller delvis i forbindelse med et konkret ordbogsprojekt eller hos et forlag. Når specialet er afleveret og bedømt, vil den studerende erhverve titlen »European Master of Lexicography«, som bliver udstedt af de pågældende universiteter.

* * * *

Som allerede sagt er denne nye leksikografiske masteruddannelse på europæisk plan et ambitiøst projekt. Der har været mange vanskeligheder forbundet med at få de mange forskellige nationale virkeligheder samordnet og studieprogrammet udarbejdet. Og der er stadig en del usikkerhedspunkter. Man kan sikkert også rette kritik mod det ene eller andet i studieprogrammet. Men uanset alle disse begyndervanskeligheder løber uddannelsen af stablen i efteråret 2003 som en af de første fælleseuropæiske uddannelser, der hovedsagelig gennemføres i et virtuelt forløb. Det kan forhåbentlig også være med til at give leksikografien et mere moderne image. Det fortjener en disciplin, som har mere end fem tusinde år på bagen, og som har skabt sande pragtværker gennem tiden. Og det fortjener ordbogsbrugerne, som det hele i sidste ende drejer sig om.

Yderligere oplysninger om uddannelsen kan findes på www.masterlex.asb.dk

Bibliografi

- Aarflot, Anne Helene: *Norsk dataterminologi*. Foredrag på Konference om leksikografi i Norden, Thorshavn 21.-25. august 2001.
- Bergenholtz, Henning: *Leksikografi er ikke en del af lingvistikken*. Foredrag på Konference om leksikografi i Norden, Thorshavn 21.-25. august 2001.
- Brink, Lars: *Hvad har leksikografer lært af semantikken? Intet!* Foredrag på Konference om leksikografi i Norden, Thorshavn 21.-25. august 2001.
- Hjort, Ebba: *Erfaringer fra arbejdet med Den Danske Ordbog*. Foredrag på Konference om leksikografi i Norden, Thorshavn 21.-25. august 2001.
- Jacobsen, Jógvan í Lon: *Leksikografi og terminologi – to sider af samme sag?* Foredrag på Konference om leksikografi i Norden, Tórshavn 21.-25. august 2001.
- Leroyer, Patrick Y.G.: *For lidt ordbog og for meget teknik i tekniske ordbøger: nyt koncept til fagleksikografi*. Foredrag på Konference om leksikografi i Norden, Thorshavn 21.-25. august 2001.
- Rossenbeck, Klaus: *Flerspråkiga fackordböcker inom juridik och ekonomi: till skada eller till nytta?* Foredrag på Konference om leksikografi i Norden, Thorshavn 21.-25. august 2001.
- Tarp, Sven: *Lexicography and the linguistic concepts of homonymy and polysemy*. In: T. Roelcke: *Homonymie und Polysemie*. Lexicographica, no. 16. Tübingen: Max Niemeyer Verlag 2001, pp. 22-39.
- Tarp, Sven: *Theoretical Challenges to Practical Specialised Lexicography*. In: *Lexikos 10*. Stellenbosch: Buro van die WAT 2000, pp. 189-208.
- Tarp, Sven: *Leksikografien på egne ben*. Fordelingsstrukturer og byggedele i et bruger-

orienteret perspektiv. In: *Hermes, Journal of Linguistics no. 21*. Århus: Handelshøjskolen i Århus 1998, pp. 121-137.

Tarp, Sven: Wörterbuchfunktionen: Utopische und realistische Vorschläge für die bilinguale Lexikographie. In: H.E. Wiegand (ed.): *Studien zur zweisprachigen Lexikographie mit Deutsch II. Germanistische Linguistik 127-128*. Hildesheim/New York: Olms 1995, pp. 17-51.